

PASLAUGŲ PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARTIS Nr. 2025 m. liepos 25 d. Kaunas

Biudžetinė įstaiga Lietuvos aviacijos muziejaus, atstovaujama direktorės Ingos Puidokienės, veikiančio pagal nuostatus, (toliau - Pirkėjas) ir MB „Baukas“, atstovaujama direktorės Editos Bružikaitės – Bogdanienės, veikiančio pagal mažosios bendrijos nuostatus, (toliau – Paslaugų teikėjas) kiekviena atskirai vadinama Šalimi, o kartu Šalimis, sudarė šią paslaugų pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – Sutartis).

I. SUTARTIES DALYKAS IR PASLAUGŲ SUTEIKIMO TERMINAS

1. Sutarties dalykas – Ekspozicijos projekto parengimo ir autorinės įgyvendinimo priežiūros paslaugos, kurių specifikacija pateikiama Sutarties 1 priede „Techninė specifikacija“ (toliau – paslaugos).

2. Paslaugos turi būti suteiktos ne vėliau, nei nurodyta Sutarties 1 priede „Techninė specifikacija“

II. SUTARTIES PAGRINDAS

3. Sutarties pagrindas – Paslaugų teikėjo 2025 m. liepos 15 d. pasiūlymas pirkimui (toliau – Pirkimas) Nr.07/15-1 pirkimui Nr. 3582949 ir Pirkėjo 2025 m. liepos 24 d. viešųjų pirkimų komisijos protokolas Nr. 07/24-1

III. SUTARTIES KAINA

4. Visa Sutartyje numatytų paslaugų kaina (toliau – Sutarties kaina) su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) – 37 631.00 Eur (Trisdešimt septyni tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt vienas Eur ir 00 ct). Projektavimo paslaugų kaina, projekto vykdymo priežiūros įkainiai bei kitos Pirkėjo mokėtinos sumos nurodomos Sutarties 2 priede. Į paslaugų kainą yra įskaičiuotos visos išlaidos ir mokesčiai, susiję su paslaugų teikimu. Paslaugų teikėjas vykdo visas mokestines prievole, kurios gali atsirasti teikiant Sutartyje nurodytas paslaugas, ir prisiima visą riziką, susijusią su mokestinių prievolių pasikeitimu ar atsiradimu (jei toks atvejis būtų).

5. Paslaugų kaina negali būti keičiama visą Sutarties galiojimo laikotarpį išskyrus tai, kad Sutarties kaina Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti perskaičiuojama (didinama ar mažinama) pasikeitus (padidėjus ar sumažėjus) pridėtinės vertės mokesčiui, kuris turėjo tiesioginės įtakos Sutarties kainai. Raštiškai patvirtinus Paslaugų teikėjui ir Pirkėjui ir ne vėliau kaip iki paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos, perskaičiuojama tik ta kainos dalis, kuriai turėjo įtakos pasikeitęs pridėtinės vertės mokestis ir tik pasikeitusio mokesčio dydžiu. Sutarties kainos perskaičiavimą dėl pasikeitusio (padidėjusio ar sumažėjusio) pridėtinės vertės mokesčio inicijuoja Paslaugų teikėjas, kreipdamasis į Pirkėją raštu, pateikdamas konkrečius skaičiavimus dėl pasikeitusio mokesčio įtakos kainai. Pirkėjas taip pat turi teisę inicijuoti kainos perskaičiavimą dėl pasikeitusio (padidėjusio ar sumažėjusio) pridėtinės vertės mokesčio. Kainos perskaičiavimas įforminamas Šalių pasirašomu protokolu, kuriame užfiksuojama perskaičiuota Sutarties kaina bei šio perskaičiavimo įsigaliojimo sąlygos. Kainos perskaičiavimas dėl kitų mokesčių pasikeitimo ar kainų lygio kitimo nebus atliekamas.

6. Už paslaugas negali būti taikomi Sutartyje nenumatyti mokesčiai.

7. Paslaugos, kurios nenumatytos teikti pagal Sutartyje nurodytą paslaugų kainą (Sutarties 1 punktą), yra atskiro viešojo pirkimo objektas. Už Sutartyje nenurodytas, tačiau Paslaugų teikėjo dėl kokių nors priežasčių suteiktas paslaugas (jeigu taip įvyktų), Pirkėjas nemoka.

IV. MOKĖJIMO SĄLYGOS

8. Už faktiškai suteiktas paslaugas, atitinkančias Sutarties reikalavimus, Pirkėjas atsiskaito mokėjimo pavedimais, pinigus pervesdamas į Paslaugų teikėjo nurodytą banko sąskaitą, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo ir sąskaitos gavimo dienos.

Numatoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybė. Subtiekęjas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą Pirkėjui. Tokiu atveju, sudaroma trišalė sutartis tarp Pirkėjo, Paslaugų teikėjo ir jo subtiekęjo, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtieķėju tvarka. Paslaugų teikėjas turi teisę prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams.

9. Paslaugų teikėjo pateiktos sąskaitos privalo atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus. Sąskaitos pateikiamos valstybės informacinėje sistemoje. Jose privalo būti aiškiai nurodomos suteiktos paslaugos ir kiekiai pagal Sutarties 2 priedo lentelės duomenis. Sąskaitose nurodomos paslaugos ir kaina turi atitikti nurodytus Sutarties 2 priedo lentelėje.

10. Jeigu bet kuri Paslaugų teikėjo pateikta sąskaita neatitinka Sutarties 9 punkto reikalavimų arba joje yra klaidų, Pirkėjas tokią sąskaitą grąžina Paslaugų teikėjui. Šiuo atveju laikoma, kad Sąskaita nebuvo pateikta ir Pirkėjui prievolės, nurodytos Sutarties 8 punkte, neatsirado.

V. PASLAUGŲ TEIKĖJO TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

11. Sutartimi Paslaugų teikėjas įsipareigoja teikti ir tinkamai suteikti Pirkėjui Sutartyje bei Pirkimo pasiūlyme nurodytomis sąlygomis nurodytas paslaugas, užtikrinti, kad teikiant paslaugas suteikiama informacija Pirkėjui būtų tiksli, išsami ir neklaidinanti. Paslaugų teikėjas atsako už netikslios, neišsamios ir klaidinančios informacijos pateikimą.

12. Paslaugų teikėjas privalo paskirti asmenį, kuris bus atsakingas už paslaugų suteikimą ir ryšiams su Pirkėju palaikyti bei apie tai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Sutarties įsigaliojimo dienos pranešti Pirkėjui.

13. Paslaugų teikėjas turi organizuoti paslaugų teikimą taip, kad jos būtų teikiamos tinkamai (atsižvelgiant į paslaugų esmę) ir laiku.

14. Paslaugų teikėjas užtikrina autorinių teisių laikymąsi kiek tai susiję su paslaugomis, kitais autorinių teisių turėtojais, kiek tai susiję su jų teikiamomis paslaugomis, prisiima su tuo susijusias visas išlaidas), bei perdavimo–priėmimo aktu perduoda Pirkėjui nuosavybės teisę ir visas išimties autoriaus teises į paslaugų teikimo metu sukurtą produktą ir dokumentaciją visam teisių galiojimo terminui ir teritorijai Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytiems kūriniių naudojimo būdams nuo perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos.

15. Paslaugų teikėjas įsipareigoja laikytis konfidencialumo įsipareigojimų, neatskleisti tretiesiems asmenims jokios informacijos, gautos vykdant Sutartį ar jo sukurtos teikiant paslaugas, išskyrus tiek, kiek tai reikalinga Sutarties vykdymui, o taip pat nenaudoti konfidencialios informacijos asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams. Visa Pirkėjo Paslaugų teikėjui suteikta informacija yra laikoma konfidencialia, nebent Pirkėjas raštu patvirtins, kad tam tikra pateikta informacija nėra konfidenciali. Konfidencialia taip pat nėra laikoma informacija, kuri buvo viešai prieinama, arba Paslaugų teikėjas gali dokumentais įrodyti, kad informacija jam buvo teisėtai žinoma arba buvo pateikta trečiųjų asmenų, turėjusių raštu patvirtintą teisę atskleisti konfidencialią informaciją.

16. Paslaugų teikėjas įsipareigoja nedelsiant informuoti Pirkėją apie visus įvykius, kurie gali turėti įtakos Sutarties tinkamo vykdymo užtikrinimui, taip pat apie Paslaugų teikėjo rekvizitų pasikeitimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokių pasikeitimų atsiradimo dienos.

17. Paslaugų teikėjas įsipareigoja be raštiško Pirkėjo sutikimo neperduoti tretiesiems asmenims pagal Sutartį prisiimtų įsipareigojimų ir bet kokių atveju atsakyti už visus Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus, nepaisant to, ar Sutarties vykdymui bus pasitelkiami tretieji asmenys. Sudarius Sutartį, tačiau ne vėliau negu Sutartis pradėdama vykdyti, paslaugų teikėjas įsipareigoja pirkėjui raštu pranešti tuo metu žinomų subtieķėjų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų

atstovus bei pranešti apie minėtos informacijos pasikeitimus visu Sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtiekejus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau. Kartu su informacija apie naujus subtiekejus pateikiami ir subtiekejo pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinantys dokumentai. Pasitelkiami subtiekejai ir informacija apie juos nurodomi Sutarties 3 priede.

18. Paslaugų teikėjas turi teisę reikalauti, kad kita Šalis tinkamai vykdytų sutartinius įsipareigojimus bei kituose teisės aktuose nustatytas atitinkamas teises.

VI. PIRKĖJO TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

19. Pirkėjas įsipareigoja atsiskaityti su Paslaugų teikėju už faktiškai ir tinkamai suteiktas Sutartyje nurodytas paslaugas Sutartyje nustatyta tvarka.

20. Pirkėjas įsipareigoja be Paslaugų teikėjo raštiško sutikimo neperleisti iš Sutarties kylančių teisių ir pareigų tretiesiems asmenims.

21. Pirkėjas įsipareigoja informuoti Paslaugų teikėją apie visas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos Sutarties tinkamo vykdymo užtikrinimui, taip pat apie Pirkėjo rekvizitų pasikeitimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokių pasikeitimų dienos.

22. Pirkėjas įsipareigoja pateikti Paslaugų teikėjui turimus dokumentus, reikiamu įgaliojimus, reikalingus Sutarčiai vykdyti.

23. Pirkėjas įsipareigoja užtikrinti galimybę Paslaugų teikėjui patekti į Sutarties pagrindu būtinus darbui Pirkėjo valdomus objektus iki sutartinių įsipareigojimų įvykdymo pabaigos.

24. Pirkėjas, turi teisę reikalauti, kad paslaugos būtų teikiamos vadovaujantis atitinkamų paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, taip pat Pirkimo pasiūlyme nurodytomis sąlygomis, pagal kurias buvo išrinktas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas.

25. Pirkėjas, turi teisę naudotis Paslaugų teikėjo jam teikiamomis paslaugomis, tačiau už Paslaugų teikėjo dėl kokių nors priežasčių suteiktas paslaugas, kurios nėra Sutarties dalykas, nebus mokama, išskyrus atvejus, kai nustatyta tvarka būtų vykdomas tokių paslaugų įsigijimas.

VII. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

26. Šalių atsakomybė yra nustatoma pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir šią Sutartį. Šalys įsipareigoja tinkamai vykdyti Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais galėtų padaryti žalos viena kitai ar apsunkintų kitos Šalies prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą.

27. Jei Paslaugų teikėjas nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų Sutartyje numatytais terminais, Pirkėjas turi teisę be oficialaus įspėjimo ir neribodamas kitų savo teisių gynimo būdų pradėti skaičiuoti 0,05 procentų dydžio delspinigius nuo nesuteiktų paslaugų kainos už kiekvieną uždelstą suteikti paslaugas dieną. Priskaičiuotų netesybų suma pirkėjas turi teisę mažinti savo piniginę prievolę Paslaugų teikėjui.

28. Jei Pirkėjas neatsiskaito už faktiškai ir tinkamai suteiktas paslaugas per Sutartyje nustatytą terminą, nuo kitos dienos po termino sumokėti pabaigos pradedami skaičiuoti delspinigiai po 0,05 procento nuo tinkamai suteiktų, tačiau neapmokėtų, paslaugų neapmokėtos kainos dalies su PVM už kiekvieną uždelstą mokėti dieną.

29. Jeigu Sutartis nutraukiama dėl Paslaugų teikėjo kaltės, Paslaugų teikėjas privalo sumokėti 5000,00 EUR baudą ir padengti visus su Sutarties nutraukimu susijusius nuostolius, jei nuostolių nekompensuotų čia nurodytos baudos suma.

30. Netesybų sumokėjimas neatleidžia Šalių nuo pareigos vykdyti Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų.

VIII. NENUGALIMA JĖGA (FORCE MAJEURE)

31. Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka Šalis atleidžiama nuo atsakomybės už Sutartimi nustatytų įsipareigojimų neįvykdymą, dalinį neįvykdymą arba netinkamą įvykdymą, jeigu ji įrodo, kad tai atsitiko dėl aplinkybių, kurių ji negalėjo kontroliuoti bei protingai numatyti

sutarties sudarymo metu, ir, kad negalėjo užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui. Nenugalima jėga (*force majeure*) nelaikoma tai, kad rinkoje nėra reikalingų prievolei vykdyti prekių, sutarties šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba skolininko kontrahentai pažeidžia savo prievoles. Nenugalimos jėgos aplinkybės ir atleidimo nuo atsakomybės sąlygos nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 straipsnyje ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840. Nustatydamos nenugalimos jėgos aplinkybes, Šalys vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 222 „Dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos patvirtinimo“ ar jį pakeičiančiais norminiais teisės aktais.

32. Šalis, neįvykdžiusi sutartinių įsipareigojimų (negalinti vykdyti sutartinių įsipareigojimų dėl nenugalimos jėgos aplinkybių), privalo ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas nuo šių aplinkybių atsiradimo raštu apie tai pranešti kitai Šaliai bei pateikti įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Pranešimą nurodytu būdu privaloma pateikti ir išnykus įsipareigojimų nevykdymo (neįvykdymo) pagrindui.

33. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba nuo pranešimo apie jas pateikimo momento (tuo atveju, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas (Sutarties 32 punktą)).

IX. SUTARTIES ĮSIGALIOJIMAS, GALIOJIMO TERMINAS, PIRMALAIKIS NUTRAUKIMAS

34. Sutartis įsigalioja po jos pasirašymo ir galioja iki sutartinių įsipareigojimų įvykdymo pabaigos.

35. Sutartis bet kuriuo metu pirma laiko gali būti nutraukta rašytiniu Šalių susitarimu.

36. Pirkėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, jeigu Paslaugų teikėjas neįvykdo savo įsipareigojimų arba vykdo juos netinkamai, prieš 15 dienų raštu pranešęs apie tai Paslaugų teikėjui. Jeigu Sutartis nutraukiama dėl Paslaugų teikėjo kaltės ir esminio Sutarties pažeidimo, Paslaugų teikėjas privalo padengti visus su Sutarties nutraukimu susijusius nuostolius. Nevykdymas viešojo pirkimo pasiūlyme nurodytų sąlygų, pagal kurias buvo išrinktas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, bei pakartotinis paslaugų netinkamas teikimas ar nesuteikimas po įspėjimo, laikomi esminiais Sutarties pažeidimais.

37. Pirkėjas, prieš 15 dienų raštu pranešęs Paslaugų teikėjui, gali nutraukti Sutartį pirma laiko jei Paslaugų teikėjas pateikia Sutarties 32 punkte nurodytą pranešimą dėl nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo.

38. Jei Pirkėjas nevykdo mokėjimo pagal Sutartį prievolės ilgiau nei 60 dienų, laikoma, kad tai yra esminis Sutarties pažeidimas ir Paslaugų teikėjas gali vienašališkai nutraukti Sutartį raštu prieš 15 dienų įspėjęs Pirkėją ir pateikęs pagrįstus motyvus.

39. Nutraukus Sutartį pirma laiko ar pasibaigus jos galiojimo terminui, Šalių finansinės prievolės, atsiradusios iki Sutarties nutraukimo ar galiojimo termino pabaigos, lieka galioti iki visiško jų įvykdymo.

X. TAIKOMA TEISĖ IR GINČŲ SPRENDIMO TVARKA

40. Visi ginčai dėl Sutarties sprendžiami gera valia ir bendru Šalių sutarimu. Nepavykus ginčo išspręsti derybomis per 30 (trisdešimt) dienų nuo derybų pradžios, bet koks ginčas sprendžiamas Lietuvos Respublikos teismuose įstatymų nustatyta tvarka. Derybų pradžia laikoma diena, kurią viena iš Šalių pateikė prašymą raštu kitai Šaliai su siūlymu pradėti derybas. Sutarčiai aiškinti bei ginčams spręsti taikoma Lietuvos Respublikos teisė

XI. KITOS SUTARTIES SĄLYGOS

41. Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti keičiamos Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

42. Šalys įsipareigoja neatskleisti tretiesiems asmenims Sutarties turinio ir kitos informacijos, susijusios su Sutarties sudarymu ir vykdymu, be išankstinio rašytinio kitos Šalies sutikimo, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų numatytus atvejus.

43. Sutartis sudaryta dviem vienodą juridinę galią turinčiais egzemplioriais – po vieną kiekvienai iš Šalių.

44. Už Sutarties vykdymą atsakingi asmenys:

44.1. Pirkėjo _____;

44.2. Paslaugų teikėjo _____.

XII. SUTARTIES PRIEDAI

45. Sutartis turi 2 priedus, kurie yra neatskiriamos Sutarties dalys:

45.1. „Techninė specifikacija“ – 1 priedas;

45.2. „Paslaugų kaina“ – 2 priedas.

XIII. ŠALIŲ REKVIZITAI

PIRKĖJAS:

Lietuvos aviacijos muziejus
Veiverių g. 132, Kaunas
AB Swedbank LT357300010002228971
Tel.Nr. +37061639093
Direktorė Inga Puidokienė

PASLAUGŲ TEIKĖJAS:

MB„Baukas“
A.Juozapavičiaus pr. 31G-10, Kaunas
AB SEB LT267044060008278192
Tel. Nr. +37061149927, edita@baukas.lt
Direktorė Edita Bružikaitė – Bogdanienė

2025 m. _____ d.
 Paslaugų pirkimo-pardavimo sutarties
 Nr. _____

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

1. Pirkimo objektas. Vidaus ekspozicijos techninio projekto (toliau – projektas) su sprendinių detalizavimu, (įskaitant baldų projektavimą ir interjero dizaino detales) parengimo ir autorinės šio projekto įgyvendinimo priežiūros paslaugos.

2. Pirkimo objekto aprašymas.

2.1. Bendri duomenys vidaus ekspozicijos projekto rengimui:

- intensyviai formuojama vidaus ekspozicijos architektūra, sudėtingi architektūriniai ir grafinio dizaino sprendimai (aviacijos istorijos, teminės ir recepcijos erdvės) - 700 m² grindų ploto.
- neintensyviai formuojama vidaus ekspozicijos architektūra, nesudėtingi architektūriniai ir grafinio dizaino sprendimai (didžiosios orlaivių erdvės) - 1150 m² grindų ploto.

2.2. Lietuvos aviacijos muziejaus (toliau – LAM) ekspozicijos koncepcija.

2.2.1. Turinio koncepcija

LAM - vienas didžiausių technikos muziejų Lietuvoje, kurio tikslas yra kaupti, saugoti, tirti, konservuoti, restauruoti ir populiarinti Lietuvos aviacijos, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos technikos istoriją ir išlikusį paveldą.

Muziejus veikia anksčiau S. Dariaus ir S. Girėno aerodromui priklaususiuose pastatuose Veiverių g. 132, Kaune, kurių dauguma vidaus ekspozicijoms skiriamų erdvių yra rekonstruotos, dalyje jų išdėstyti didelių gabaritų orlaiviai ir aviacinė technika, kurių vietos nebus keičiamos.

LAM vizija – dešimties metų bėgyje tapti pažangiausiu aviacijos muziejumi – edukacijos centru Baltijos šalyse ir būti vienu lankomiausių muziejų Lietuvoje.

Muziejus siūlys platų aviacijos pažinimo lauką, tame tarpe:

1. Skrydžio kultūros Lietuvoje ir pasaulyje pažinimą ir potyrius.
2. Galimybę ir paskatinimą sekti iškilių aviatorių pavyzdžiu ir idėjomis.
3. Pramogaujant ir interaktyviai susipažįstant su skrydžių valdymu patirti skrydžio džiaugsmą.
4. Kokybiškai, prasmingai ir kūrybiškai praleisti laisvalaikį.

Nauja LAM ekspozicija siekiama:

1. Aviaciją pristatyti kaip technikos ir gyvenimo sritį, neatskiriamą nuo Lietuvos laisvės siekimo.
2. Ivardinti Lietuvos ir mūsų tautiečių vaidmenį, jų pasiekimus Lietuvos istorijos ir pasauliniame aviacijos kontekste.
3. Per skrydžio istoriją atskleisti Lietuvos valstybingumo ir kultūrinę raidą, jungtis su pasauliu.
4. Suteikti bazinės žinias apie skrydžio principus, dėsnius ir jų pojūtį.

Muziejaus ekspozicija, laikinos parodos, muziejinės vertybės ir jų reprodukcijos bei pagalbinės priemonės leis lankytojų sužinoti svarbiausius Lietuvos aviacijos istorinius laikotarpius, įvykius,

veiklos sritis, jas įkūnijančias asmenybes, charakteringiausias, išskirtiniausias Lietuvos aviacijos bruožus.

Aviacija naujai kuriamoje ekspozicijoje pateikiama ne tik kaip faktas, tačiau ir kaip kontekstas, leidžiantis suprasti jos reikšmę Lietuvos gyvenimo būdui, laisvės, valstybingumo siekimui. Lietuvių pasiekimai Europos ir pasaulio aviacijos, technikos kontekste padės įvertinti mūsų žymių asmenybių indėlį į aviacijos raidą. Ekspozicijoje pristatomi įvykiai leis suprasti aviacijos reikšmę Lietuvai – kas jos pagalba pasiekta arba kas be jos būtų neįmanoma.

Kiekvienas lankytojas, ateinantis į muziejų, interaktyviais pažinimo būdais – lietimui valdomais ekranais, projekcijomis, 3D modeliais, žaidimais, virtualiomis duomenų bazėmis galės įsigilinti į Lietuvos aviacijos istorijos pažinimą, ją tyrinėti, atrasti dar niekur negirdėtų faktų. Siekiamybė – muziejaus pažinimas skatins lankytojus savarankiškai domėtis aviacija, ją populiarinti.

LAM, atsižvelgdamas į muziejų lankytojų poreikius atminties instituciją patirti ne tik kaip istorinių žinių šaltinį, bet ir kaip edukuojančią pramogą, siekia patobulinti jau dabar naudojamą edukacinę-pramoginę ekspozicijos dalį – Skrydžio pažinimo centrą. Centras visoms amžiaus grupėms, pasitelkiant turimus simulatorius, siūlys įvairaus pobūdžio skrydžio patirtis: leis išbandyti skrydžių imitacijas, susipažinti su įvairių orlaivių valdymu, patirti fizikos jėgas, skraidyti įsivaizduojamais skrydžio aparatais ir virtualiai pabūti įvairių orlaivių viduje.

Muziejaus tikslinė auditorija:

1. Šeimos su vaikais, jaunimas.
2. Aviacijos ir technikos entuziastai.
3. Lankytojai iš užsienio.
4. Pavieniai lankytojai.

Per tris LAM gyvavimo dešimtmečius, muziejus pažino savo aktyviausius ir žingeidžiausius lankytojus. Tai organizuotomis grupėmis atvykstančios darželinukų ar moksleivių grupės, šeimos su vaikais ir jaunimas. Ši auditorijos dalis sudaro didžiąją lankytojų dalį.

Kitos dvi tikslinės grupės - aviacijos technikos entuziastai ir lankytojai iš užsienio panašios tuo, kad būdamos mažiau gausios, jos yra svarbios dėl savo galimybių žinių apie muziejų skleisti įvairioms bendruomenėms. Iš jų gaunama vertingo atgalinio ryšio, vedančio į bendradarbiavimą, muziejaus rinkinių ar bibliotekos praturtinimą, muziejaus vardo garsinimą Lietuvoje ir už jos ribų. Šiuose tikslinės auditorijos segmentuose – žmonės, galintys tapti muziejaus partneriais, rėmėjais ar mecenatais. Lankytojų iš užsienio potencialas labai svarbus atidarius naują, šiuolaikišką ekspoziciją, nes jos ir laikinų parodų naratyvai – galimybė Lietuvą pristatyti kaip inovatyvią ir šiuolaikišką šalį.

Muziejus siekia sudominti ir sukurti palankias sąlygas pavieniam/savarankiškos ekspozicijos pažinimui lankytojams, kurie nėra įsigilinę į temą, tačiau yra nusiteikę ją pažinti.

2.2.2. Vidaus ekspozicijos architektūrinė koncepcija

Muziejaus vidaus ekspozicijos architektūra formuojama atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus aspektus. Prisitaikant prie esamo pastato erdvių formuojamos skirtingo architektūrinio pobūdžio ekspozicinės zonos: didžiosios orlaivių erdvės, aviacijos istorijos zona, Skrydžio pažinimo centro patalpos, recepcijos erdvė ir parodų salė.

Didžiosiose orlaivių erdvėse eksponuojami orlaiviai, kurių dalis šiuo metu jau yra numatytose vietose ir jų vieta negali būti keičiama. Orlaivių erdvės apšvietimas ir apdaila paliekami esami, išsaugomos autentiškos buvusios aerodromo pastato sienų apdailos. Kryptiniu apšvietimu turi būti paryškintas esamas S. Dariaus ir S. Girėno bareljefas, tuo tarpu kiti istoriniai ir naujai įrengti sienų apdailos elementai dėl eksponatų išraiškingumo lieka antrame plane.

Orlaivių ribojimui nuo lankytojų prisilietimų ir galimybės susižeisti turi būti įrengti ribojantys atitvarai. Ant atitvarų turi būti montuojamos informacinės lentelės su eksponatų aprašais. Lankytojų poilsiui, gido išklausymui ar patogiai ekspozicijos apžiūrai numatytose vietose turi būti įrengiamos amfiteatrinės atsisėdimo vietos ir suolai.

Įvadinė erdvė. Pirmo aukšto orlaivių erdvės dalyje arčiau recepcijos zonos turi būti įrengta oro uostą pristatanti erdvė su taktiliniu maketu bei vaizdine informacija, montuojama ant greta esančių sienų. Ši erdvė kartu su šalia įrengiama amfiteatrine atsisėdimo zona skirta ekspozicijos apžiūros pradžiai – susipažinimui su muziejaus istoriniu ir geografiniu kontekstu bei patogiais ekspozicijos pažinimo principais.

Aviacijos istorijos zona didžiąja dalimi formuojama **pirmo aukšto žemesnėse erdvėse**, kuriose nėra fizinės galimybės eksponuoti didžiuosius orlaivius. Ši zona yra erdviškai labiau komplikauta, suskaidyta sienomis ir kolonomis.

Ekspozicijos architektūra aviacijos istorijos zonoje formuojama prisitaikant prie esamo kolonų tinklo ir sienų išdėstymo, sukuriant įmanomai aiškia ir patogią struktūrą. Erdvė skaidoma į atskirus patrauklių proporcijų erdvinius blokus, kurių dydis tinkamas lankytojų grupei sutilpti ir yra dedikuojami atskirai istorinei temai. Teminiuose blokuose - suskirstytose erdvėse turi tilpti vitrinos, eksponatai, ekranai, kiti interaktyvūs sprendiniai ir jie turi būti dėliojami lankytojų judėjimo kryptimi vienas šalia kito vienoje lankytojų judėjimo kelio pusėje, tuo tarpu kitoje pusėje turi būti įrengtas linijinis pasakojimas, dedikuotas aviacijos istorijai, kurio viršutinė dalis pasakoja Lietuvos, o apatinė - pasaulio aviacijos istorijos ryškiausius momentus. Pasakojimui iliustruoti pasitelkiama ekspozicinė vitrina, kurios detalus aprašymas toliau pateikiamas dokumente.

Judėjimo kryptis ant grindų turi atkartoti pakilimo takų grafinius elementus taip sukuriant simbolinį įspūdį, kad lankytojas juda pakilimo taku, kurio pabaigoje įrengta stilizuota vaizdo pro pilotų kabinos langus kompozicija su atitinkamam laikotarpiui būdingu lėktuvo variklio garsu (tiekėjas turi numatyti būdą kaip pateikiamas vaizdas, pateikti šių vaizdų grafinius failus ir numatyti garso sklaidimo būdą). Judėjimo pasisukimo taškuose prasideda nauji istoriniai etapai, kurie įprasminami kitu pakilimo taku ir vaizdu pro pilotų langus bei lėktuvo garsu. Pirmąjį etapą užbaigia lengvo propelerinio variklio garsas (tiekėjas turi numatyti sklaidimo garsą) ir žydras dangus, antrąjį - bombonešio variklių gausmas ir naktinis dangus su sprogimais, trečiąjį - sportinio lėktuvo garsas ir vaizdas į žemę iš sportinę figūrą atliekančio lėktuvo kabinos, ketvirtąjį - sklendžiančio lėktuvo garsas ir giedro dangaus vaizdas (vaizdai ir garsai tikslinami ir gali būti koreguojami techninio projekto rengimo metu. Garsu ir vaizdu rūpinasi Užsakovas). Ritmiškame temų išdėstyme numatytos vizualinės – emocinės pauzės. Pirmoji turi būti įrengta ties pirmojo nusileidimo tako pabaiga įprasminant Lietuvos aviacijos suklestėjimą tarpukaryje. Tai nedidelė erdvė su šviesiai debesuotu dangumi, veidrodžiais praplečiamu į begalybę. Kiekvienos sienos centre turi būti įrengiami plotai, kuriuose pristatomi svarbiausios tarpukario aviacijos asmenybės ir jų nuveikti darbai. Ši erdvė – tai nedidelis Lietuvos aviacijos panteonas.

Ties išėjimo į lauką durimis numatyta kita poilsio zona su atsisėdimo vieta. Tai mėlyna erdvė su besidebesuojančiu dangumi kaip užuomina į artėjantį Antrojo pasaulinio karo laikotarpį.

Dar viena poilsio erdvė numatyta ties Priešgaisrinės saugos tema. Tai kambario su židiniu imitacija, kurio grindyse plečiasi liepsnos. Erdvėje turi būti įkomponuoti stilistiškai priderinti minkštasuoliai.

Numatyta 14 vnt. teminių blokų. Dalis jų užima du kompozicinius segmentus. Du teminiai blokai turi būti įrengti esamose atskirose nedidelėse erdvėse šalia pirmojo aukšto orlaivių erdvės, o kiti du teminiai blokai antrojo aukšto orlaivių erdvėje šalia vidinės sienos. Žemiau pateikiamas teminių blokų sąrašas:

1. Skrydžio priešistorė (vienas segmentas);
2. Lietuviškos aviacijos pradžia ir DOBI (du segmentai);
3. Lietuva ir atviras dangus (du segmentai);
4. ANBO (vienas segmentas);
5. Antrasis pasaulinis karas (vienas segmentas);
6. Priešgaisrinė sauga (vienas segmentas);
7. Lietuvos aeroklubas (vienas segmentas);
8. Civilinė aviacija (vienas segmentas);
9. Šaltasis karas (du segmentai);

10. Sportinė aviacija_kosmosas (vienas segmentas);
11. Aviacijos modelizmas (esama atskira erdvė);
12. Stendinis modelizmas (esama atskira erdvė);
13. Savadarbė aviacija (stendas prie sienos);
14. Sklandymas (stendas prie sienos).

Teminių blokų pavadinimai gali būti tikslinami, jų dydžiai gali būti koreguojami ekspozicijos interjero techninio projekto rengimo eigoje išlaikant šioje koncepcijoje numatytus principus.

Teminio bloko architektūrinis įvaizdis turi būti kuriamas atsižvelgiant į temos kertinius aspektus, suteikiant teminio bloko erdvei atitinkamą nuotaiką. Architektūrinėje koncepcijoje numatyta vizualinių nuotaikų kaita išlaiko intrigą ir susidomėjimą ritminėje ekspozicijos struktūroje bei nuteikia lankytoją temos nagrinėjimui. Kiekvienas teminis blokas turi būti pristatomas trumpu, aiškiu ir įtraukiu tekstu, pateikiamu stambesniu šriftu matomoje vietoje, tiekėjas turi numatyti šiem tekstas vietą techniniame projekte. Ekspوناتai pateikiami derinant su foninėmis iliustracijomis taip, kad būtų sukurtos intrigą ir atradimo džiaugsmą skatinančios sąsajos. Ekspوناتai ir iliustracijos tikslinami techninio projekto rengimo metu, juos tiekėjui pateikia Užsakovas.

Ekspozicijos erdvė formuojama iš ekspozicinio baldo, kuris turi susidėti iš galinės plokštumos, priekinio stiklo ir erdvės tūriniais eksponatams tarp jų. Galinėje plokštumoje ir ant vitrinos stiklo turi būti komponuojami grafiniai elementai (piešiniai, nuotraukos tekstai, spalviniai plotai), papildantys ekspozicijos kompoziciją. Suderinus su Užsakovu, vitrina gali būti gali būti palikta atvira nedengiant jos stiklu, taip paliekant galimybę lankytojui pasiekti liečiamus eksponatus arba interaktyvius objektus. Numatytos vitrinos turi būti su varstomu mechanizmu, su užraktais taip apsaugant eksponatus, bet kartu užtikrinant galimybę prieiti prie eksponatų, juos nuvalyti arba pakeisti kitais.

Ekspوناتai vitrinoje ir vaizdai ant galinės sienutės turi būti apšviečiami vitrinoje įrengiamais juostiniais LED šviestuvais aliuminiuose profiliuose, vaizdai ant vitrinos – kryptiniais šviestuvais, įrengiamais lubose prie baldo. Tiekėjas turi numatyti šviestuvų kiekį ir įrengimo vietas tikslinantis juos su Užsakovu, atsižvelgiant į numatomus eksponatus ir jų dėliojimo schemą..

Ekspонатų aprašai turi būti pateikiami monitoriuose, taip užtikrinant aiškų ir patogų skaitomumą, atlaisvinant ekspozicijos erdvę nuo tekstinės informacijos ir sudarant galimybę pateikti daugiau aktualių objektų. Monitoriuose turi būti pateikiama ir papildoma informacija apie ekspoziciją, skaitmenizuoti eksponatai (nuotraukos, brėžiniai ir pan.) sudarant galimybę gilintis į temą susidomėjusiems lankytojams. Tuo pačiu sudaroma galimybė lengvai pildyti ir keisti pateikiamą skaitmeninį turinį.

Ekspozicijos tema, charakteringi eksponatai ir kita aktuali informacija turi būti pateikiama audiogiduose, aktyvuojamuose lankytojo telefone arba muziejaus planšetėje, prilietus įrenginį prie NFC žymos arba reaguojant į interaktyvų švyturėlį. Tiekėjas, derindamas su Užsakovu, turi nurodyti šių žymų vietas ir patikslinti veikimo principą.

Ekspozicijoje turi būti numatytos vietos temą iliustruojantiems liečiamiems eksponatams su garsiniu pasakojimu. Šių eksponatų sąrašą pateiks Užsakovas. Garsiniai pasakojimai rengiami įrengimo metu.

Ekspozicijos teminių blokų kompozicijos (ekspوناتai, jų išdėstymo kompozicija, santykis su fonine grafika ir t.t.) bei konstrukcijų detalizacija turi būti numatoma techninio projekto rengimo metu derinant su Užsakovu.

Aviacijos istorijos juosta įrengiama greta teminių blokų lygiagrečiai stilizuotų pakilimo takų.

Juosta konstruojama iš ekspozicinio baldo, kurio akių lygyje esanti centrinė dalis formuojama kaip šviesdėžė su aiškiai skaitoma tekstine informacija. Viršutinėje šviesdėžės dalyje chronologine tvarka turi būti pateikiami Lietuvos aviacijos istorijos, apatinėje dalyje – pasaulio aviacijos ryškiausi faktai. Erdvės virš ir po šviesdėžėmis turi būti numatytos tuos faktus iliustruojantiems vaizdams ir eksponatams. Tokiu būdu sudaroma galimybė palyginti ir pajausti, kokiame kontekste vystėsi Lietuvos aviacija, susikurti apibendrinantį aviacijos raidos įspūdį. Kompoziciškai ši juosta

sukuria veržlumo, judėjimo į priekį išpūdį, yra kaip horizontali atsvara teminių erdvių kuriamam ritmui.

Ekspozicinis baldas varstomas ir rakinamas, sukuriant galimybę keisti ir pildyti eksponatus.

Ekspوناتai už vitrinos ir vaizdai ant galinės sienutės turi būti apšviečiami už vitrinos įrengiamais juostiniais LED šviestuvais, vaizdai ant vitrinos – kryptiniais šviestuvais, įrengiamais lubose prie baldo. Tiekėjas turi numatyti šviestuvų kiekį ir įrengimo vietas tikslinantis juos su Užsakovu, atsižvelgiant į numatomus eksponatus ir jų dėliojimo schemą.

Aviacijos juostos turinio ir jo elementų kompozicijos bei konstrukcijų detalizacija turi būti numatoma ekspozicijos interjero techninio projekto rengimo metu derinant su Užsakovu

Antrame orlaivių erdvės aukšte didžioji ekspozicijos dalis skirta orlaiviams, kurie, kaip ir pirmajame aukšte turi būti apjuosiami ribojančiu atitvaru su varteliais. Kaip ir pirmajame aukšte, prie atitvarų turi būti tvirtinami eksponatų aprašai. Ties laiptų tambūru formuojama erdvė, tinkama didesnio žmonių kiekio supažindinimui su ekspozicija. Aukšte įrengiama keletas zonų su suolais patogiai ekspozicijos apžiūrai. Ties langu esančiame vidiniame balkone turi būti suprojektuotas aukštas stalas su kėdėmis patogiai lauko ekspozicijos ir aerodromo teritorijos apžiūrai. Rekomenduojama stalą ir suolus formuoti iš horizontalių plokštumų, tvirtinamų minimalaus dydžio konstrukcijomis taip užtikrinant maksimalų matomumą į pirmo aukšto erdvę ir lauko ekspoziciją. Antro aukšto erdvėje prie vidinės sienos turi būti suprojektuoti stendai su Lietuvos aviacijos istorijos temų pristatymu. Šioje vietoje projektuojami stendai turi užtikrinti galimybę praplėsti istorijos ekspozicijos plotą, bet vizualiai neturi užstoti vidaus ir lauko ekspozicijos vaizdo.

Skrydžio pažinimo centras. Šiuo metu dvejose LAM patalpose veikia Skrydžio pažinimo centras, kuris integruojamas į bendrą muziejaus struktūrą. Patekimas į Skrydžio pažinimo centro patalpas turi būti numatytas ir formuojamas per esamas duris būsimoje aviacijos istorijos erdvėje.

Skrydžio pažinimo centro erdvės turi būti komponuojamos aiškiai atskiriant lankytojų srautus ir patirtinės technikos zoną, jas atskiriant ribojančiu barjeru ir ryškia grafika ant grindų. Lankytojų judėjimo zonose turi būti numatytos atsisėdimo vietos laukiantiems lankytojams, sudarant galimybę patogiai stebėti vaizdus įrangos ekranuose.

Recepcijos zona formuojama prisitaikant prie esamų erdvių ir sukuriant įmanomai patogų judėjimą lankytojų srautams. Recepcijos zonoje prasideda toliau ekspozicijoje naudojama stilizuoto pakilimo tako grafika ir judėjimo nuorodos su aiškiu, gerai matomu žymėjimu.

Pakilimo takas su judėjimo linijomis turi prasidėti recepcijoje kviesdamas judėti į muziejaus vidų ir drąsiai tyrinėti erdves. Pakilimo tako pradžioje įvardijamos judėjimo linijos sukuria aiškumo ir patogaus vartojimo jausmą.

Recepcijos stalas turi būti suprojektuotas nišoje šalia įėjimo tambūro ir aiškiai matomas atvykstantiems lankytojams. Greta esančioje nišoje turi būti suprojektuota drabužinė su kabyklomis ir rakinamomis spintelėmis krepšiams ir kitiems daiktams saugiai pasidėti. Priešais drabužinę esantis liftas ir sanitariniai mazgai turi būti žymimi aiškiomis nuorodomis.

Iš recepcijos erdvės galima patekti į jau esančią ir veikiančią parodų erdvę, kurios šis techninis projektas neapima.

2.2.3. LAM vidaus ekspozicijos prieinamumas ir pritaikymas žmonės su įvairiais poreikiais

Muziejaus ekspozicija ir pagalbinės erdvės turi būti projektuojamos taip, kad būtų sukurta aplinka, prieinama ir naudinga kuo platesniam lankytojų ratui, nepriklausomai nuo jų amžiaus, gebėjimų ar aplinkybių. Tuo tikslu numatomi šie sprendimai:

1. Erdvinė ekspozicijos sąranga formuojama taip, kad, nepaisant esamos sudėtingos pastato struktūros, būtų sukurti aiškūs maršrutai. Grindų dangoje turi būti įrengiami stilizuoti pakilimo takai taip ne tik kuriant stilistinį muziejaus išskirtinumą, bet ir pabrėžiant judėjimo kryptį. Dangų žymėjime numatytos ryškios, skirtingų spalvų ir tipo linijos nurodo judėjimo kelią pagal skirtingus lankytojų poreikius:

- a) Linija lankytojams be specialiųjų judėjimo poreikių.

b) Linija lankytojams su specialiaisiais judėjimo poreikiais (judantiems neįgaliojo vežimėlyje, tėvams su vaikais vežimėliuose, fiziškai silpniesiems lankytojams (linija nukreipia ekspozicijos pažinimui naudotis liftais).

c) Linija, nukreipianti lankytojus į lauko ekspoziciją.

d) Linija, nukreipianti lankytojus į Skrydžio pažinimo centrą.

e) Juosta su taktiliniu grindų žymėjimu palengvinanti žmonių su regos negalia judėjimą. Šios linijos ne tik kuria savitą muziejaus stilistiką, bet ir padrąsina tyrinėti pastatą, leidžia lengvai orientuotis ir pasiekti norimą tikslą lengviausiu keliu. Linijų tipai ir kiekis, derinant su Užsakovu, tikslinamas ekspozicijos interjero techninio projekto rengimo metu.

2. Turi būti numatyta aiški, lengvai atpažįstama informacinė simbolika, užtikrinanti lengvą lankytojų orientaciją erdvėje.

3. Ekspozicijos erdvinėje sąrangoje ritmiškai išdėstomos poilsio zonos su sėdimomis vietomis užtikrinant lankytojų galimybę daryti intelektualio ir fizinio poilsio pauzes.

4. Informacija pateikiama pagal prioritetinę tvarką – svarbesni tekstai ir eksponatai išryškinami (dydžiu, pozicija erdvėje), papildomi – prigesinami (sumažinant, perkeliant į tolimesnį planą, skaitmenizuojant ir įkeliant į interaktyviuosius ekranus). Taip sukuriamas ekspozicijos pažinimo aiškumas, leidžiantis pirmiausia perprasti lengvesnį, apibendrintą turinį ir sudarant galimybę gilintis labiau besidomintiems lankytojams.

5. Mažesni tekstai pateikiami preliminariai 1 – 1,4 šviesdėžesėse, monitoriuose arba ryškiai apšviečiant ir taip sukuriant galimybę patogiai skaityti informaciją.

6. Ekspozicija formuojama atrenkant eksponatus, juos aprašant ir komponuojant taip, kad minimaliu informacijos kiekiu, neperkraunant lankytojo, būtų perteiktos pagrindinės ekspozicijos žinutės.

7. Sukuriamas audiogidas, pristatantis ekspoziciją, padedantis orientuotis, pasakojantis apie svarbiausius eksponatus, temas ir kitą įdomią bei naudingą informaciją. Gidas aktyvuojamas lankytojo telefone, norintiems suteikiama galimybė naudotis muziejaus suteikiama planšete. Pasakojimai aktyvuojami telefonu prilietus NFC žymas, išdėstytas ekspozicijoje. Žmonėms su regos negalia skirtos NFC žymos su brailio raštu.

8. Lankytojas telefone arba muziejaus suteikiamoje planšetėje gali aktyvuoti pasakojimą gestų kalba užtikrinant patogų ekspozicijos vartojimą žmonėms su klausos negalia.

9. Lankytojas telefone arba muziejaus suteikiamoje planšetėje gali aktyvuoti reagavimą į interaktyvų švyturėlį, kuris pateikia informaciją apie pagrindinius ekspozicijos apžiūros principus ir sudaro galimybę orientuotis akliesiems ir silpnaregiams bei kitiems lankytojams pagal poreikį.

10. Ekspozicijoje įrengiami liečiami maketai, pristatantys charakteringus ekspozicijos temų aspektus. Pasakojimai apie maketus aktyvuojami audiogiduose. Šie maketai leidžia pažinti ekspoziciją ne tik silpnaregiams ir akliesiems bet ir gilintis į temą visiems lankytojams.

11. Skaitmenizuota informacija pateikiama vaizdais monitoriuose taip sukuriant galimybę patogiai tyrinėti temą, gilintis į ją aviacijos specialistams. Monitoriuose pateikiama informacijos peržiūra valdoma prisilietimu naudojant paprastus judesius ir lengvai suprantamą, intuityvią logiką.

12. Formuojami platūs judėjimo takai leidžia patogiai judėti per ekspoziciją visiems lankytojams, tame tarpe didesnėms grupėms, žmonėms su vežimėliais, akliesiems ir silpnaregiams.

13. Teminių erdvių dydžiai formuojami taip, kad vienu metu galėtų tilpti ir gido pasakojimo klausytis ne mažesnė kaip 10 vnt. stovinčių lankytojų, 4 vnt. lankytojų vežimėliuose grupė, taip užtikrinant patogią ekspozicijos peržiūrą lankytojams su skirtingais poreikiais.

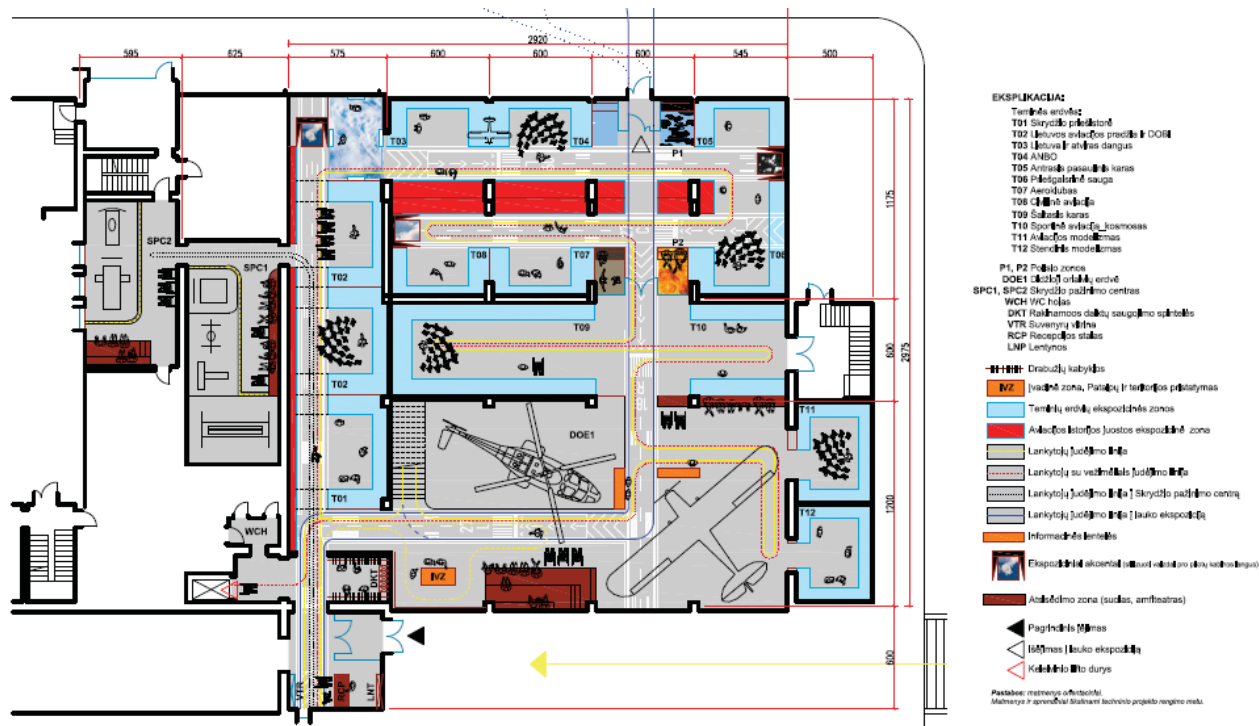
14. Visa tekstinė informacija spausdintu, skaitmeniniu ir garsiniu būdu pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis.
15. Įrengiami atitvarai tarp aviacinės technikos ir lankytojo saugo nuo susižalojimo.
16. Paliekamas tiesioginis pateikimas iš didžiosios orlaivių erdvės į erdvę šalia recepcijos neinant per aviacijos istorijos ekspoziciją leidžia greitai grįžti į recepcijos erdvę, išeiti iš muziejaus, patekti į lauko ekspoziciją, edukacinę klasę ar kitu tikslu sutrumpinti kelią.
17. Esamų keleivinių liftų integravimas į ekspozicijos erdves užtikrina patogų žmonių su vežimėliais ar kitais specialiaisiais judėjimo poreikiais ekspozicijos pažinimą.
18. Esami lauko pandusai leidžia patogiai patekti į muziejų ir į lauko ekspoziciją žmonėms su judėjimo negalia.
19. Sėdėjimo vietos didžiosiose orlaivių erdvėse su ramia orlaivius pristatančia ekspozicija bei vaizdais į lauko erdves prie langų tinkamos ramiam aplinkos stebėjimui ir poilsiui žmonėms su jautresne nervų sistema.
20. Prie ekspozicijos esanti edukacijų erdvė gali suteikti edukacines veiklas įvairių gebėjimų žmonėms.

2.2.4. LAM vidaus ekspozicijos interaktyvumas

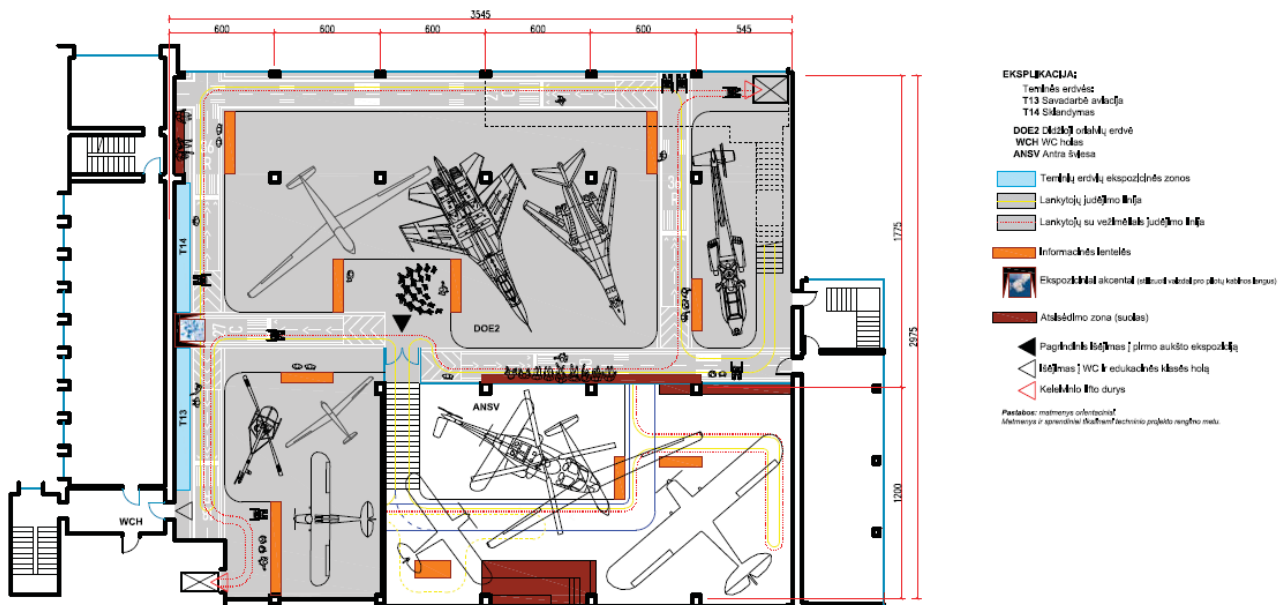
Muziejaus ekspozicija turi būti projektuojama integruojant inovatyvius sprendinius, taip sukuriant didesnę patrauklumą ir naudojimo patogumą įvairioms lankytojų grupėms. Tuo tikslu numatomi šie sprendiniai:

1. Turi būti numatyta galimybė lankytojui naudotis audiogidu, tinkamu įvairių poreikių žmonėms. Audiogidas aktyvuojamas NFC žymomis ir interaktyviu švyturėliu lankytojo telefone arba muziejaus suteikiamoje planšetėje. Pateikiama garsinė informacija arba vertimas gestų kalba. Aktyvavimas intuityvus ir greitas. Tekstai trumpi ir aiškūs, neapsunkinantys ekspozicijos pažinimo, kartu leidžiantys suprasti esminius ekspozicijos aspektus. Sudaroma galimybė lengvai pildyti gidą papildoma informacija ir funkcijomis.
2. Informacija turi būti pateikiama monitoriuose su liečiamaisiais ekranais, aiškiai struktūruojama ir lengvai suprantama forma. Pateikiami eksponatų aprašai taip atlaisvinant erdves ekspozicijai. Aprašai pateikiami su eksponatų nuotraukomis, dinamiškai besikeičiantys budinčiame režime taip sukuriant stilingą ir šiuolaikišką aplinką, vizualiai neperkrautą tekstine informacija. Aktyviame režime lankytojas gali liesti ekraną ir paprastu, lengvai suprantamu būdu rinktis norimą vaizdą. Sudaroma galimybė lengvai pildyti monitorius papildoma informacija ir, esant poreikiui, papildomomis funkcijomis.
3. Stilizuotų nusileidimo takų pabaigose sukuriama stilizuoti vaizdai pro lėktuvo langus, lydimi charakteringo skrendančio lėktuvo garso taip sukuriant emocinį akcentą, praturtinantį ekspozicijos pažinimą.
4. Sukuriama liečiamieji objektai leidžia nauju būdu pažinti ir suprasti nagrinėjamas temas ne tik regėjimo negalią turintiems, bet ir regintiems lankytojams.

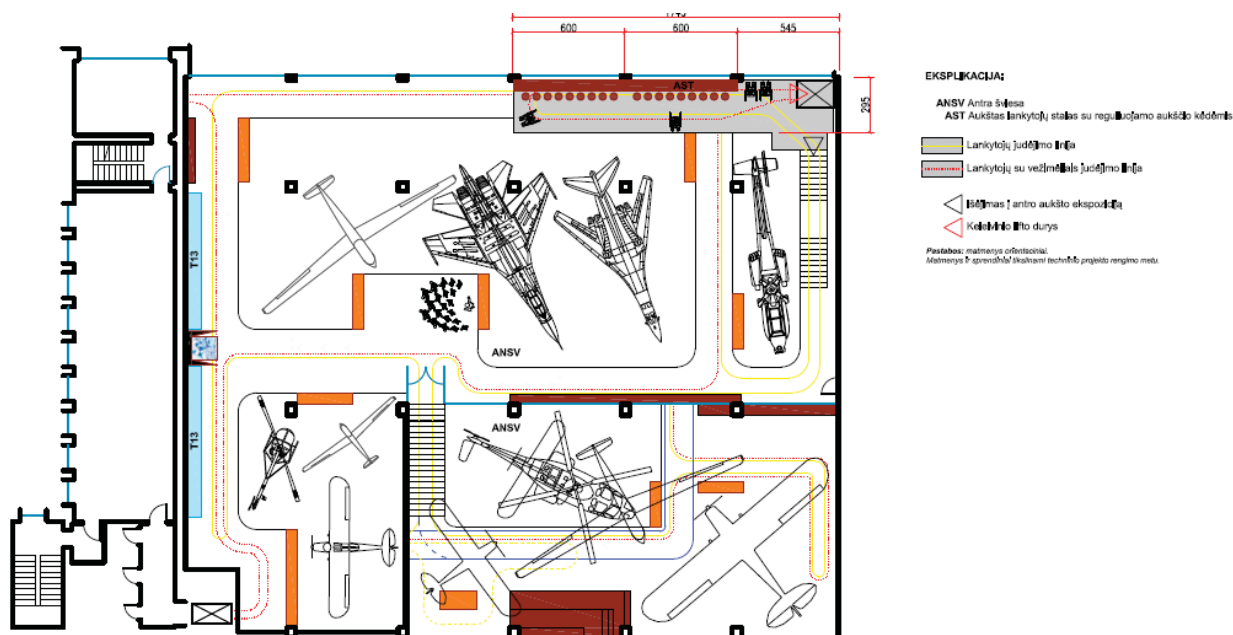
2.2.5. Vidaus ekspozicijos išdėstymo ir lankytojų judėjimo planai

Ekspozicijos funkcinė schema ir lankytojų judėjimo planas 1 aukšte

Ekspozicijos funkcinė schema ir lankytojų judėjimo planas 2 aukšte

Ekspozicijos funkcinė schema ir lankytojų judėjimo planas 2 aukšto balkonas

ORIENTACINIS ARCHITEKTŪRINIŲ IR INTERAKTYVIŲ EKSPOZICIJOS SPRENDINIŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kiekis
1.0	Ekspozicinių baldų (h = 3 m) su apšvietimu įrengimas iš jų:	230 m
1.1	Baldinės plokštės (LMDP) įrengimas	786 m ²
1.2	Varstomų, rakinamų vitrinų iš grūdinto stiklo įrengimas	250 m ²
1.3	Ekspонатų tvirtinimo elementų įrengimas	
1.4	Ekspонатų apšvietimo LED juostomis balde įrengimas	348 m
1.5	Ekspонатų apšvietimo kryptiniais šviestuvais įrengimas	129 vnt.
1.6	Šviesdėžių (h = 60 cm) įrengimas	75 m
1.7	Grafinių elementų (spauda ant lipdukų, pjaustyti tekstai ir pan., klijuojami ant baldinės plokštės, stiklinių vitrinų ir pan.)	450 m ²
2	Didžiuosius ekspонатus aprašančių informacinių lentučių įrengimas 40 x 100 cm	20 vnt.
3	Grindų grafikos įrengimas (įvairių tipų spalvotos juostos, atliktos trinčiai atspariu lipduku)	90 m²
4	Neregijų taktilinės vedimo sistemos įrengimas	150 m
5	Taktilinių maketų įrengimas iš jų:	
5.1	Objektų maketų (mažesnio mastelio ekspонатų replikos ir pan.) įrengimas	7 vnt
5.2	Teritorijos maketo įrengimas (2 x 1 m)	1 vnt
6	Ekspонатus saugančių barjerų įrengimas (stacionarūs metaliniai stovai su troseliais)	250 m
7	Poilsio vietų baldų įrengimas iš jų:	
7.1	Amfiteatro įrengimas	1 vnt
7.2	Suolų 60 cm (h = 45 cm) įrengimas	25 m
7.3	Aukštų stalų 60 cm (h = 100 cm) įrengimas	12 m
7.4	Reguliuojamo aukščio kėdės prie aukštų stalų	18 vnt.
7.5	Minkštasuoliai poilsio vietose 180 x 80 cm	4 vnt.

8	Recepcijos zonos baldų įrengimas iš jų:	
8.1	Recepcijos stalo 200 x 80 x 100 cm įrengimas	1 vnt
8.2	Stiklinės vitrinos suvenyrams iš grūdinto stiklo įrengimas	1 vnt.
8.3	LMDP lentynos už recepcijos stalo įrengimas	1 vnt.
8.4	Drabužinės pakabų vamzdžių su pakabomis (100 vnt.) įrengimas	1 vnt
8.5	Daiktų saugojimo spintelių bloko (30 x 30 x 50 cm x 30 vnt.) įrengimas	1 vnt
9	Interaktyvus sprendimai	
9.1	Audio gidai (lietuvių, anglų ir LT gestų kalbomis) - 3 800 žodžių. Visų įrašų parengimas ir sukėlimas į turinio valdymo platforma. Audio gidų tekstų redagavimas	1 vnt
9.2	Turinio valdymo sistemos programavimas ir diegimas: • Vidinių ekranų turinio valdymo sistema: - 3 šablonų sukūrimas; - turinio formatai: text, image, audio, video, 2D; - turinio valdymo platformos mokymai personalui	1 vnt
9.3	Neregiamas skirta garsinė orientavimo priemonė registracijos erdvėje: • įranga - 1 vnt.; • 2 įrašų įkėlimas į sistemą	1 vnt
9.4	Interaktyvus ekranas ekspozicijai: • ne mažiau 27" liečiamas ekranas; • Sieninis laikiklis ekranui; • Media grotuvo programinė įranga	14 vnt.
9.5	Įrangos montavimas	1 vnt
9.6	Turinio sukėlimas į "Interaktyvius ekranus" (apie 16 puslapių)	1 vnt.

2.3. Projekto apimtis. Šioje techninėje specifikacijoje pateikti koncepciniai sprendimai koreguojami ekspozicijos interjero techninio projekto rengimo stadijoje, nekeičiant esminių koncepcinių principų. Paslaugų teikėjas per 20 darbo dienų nuo pirkimo sutarties sudarymo privalės pateikti bent 4 projektinius sprendinius su vizualizacija, atitinkančius čia aprašytą koncepciją.

Projektinius sprendinius turi sudaryti:

1. Erdvės planas M1:50 su ekspozicinių baldų, eksponatų ir kitų ekspozicijos elementų išdėstymu.
2. Erdvės sienų išklotinės M1:50 su ekspozicinių baldų, eksponatų ir kitų ekspozicijos elementų išdėstymu.
3. Erdvės lubų planas M1:50 su ekspozicinių baldų, eksponatų ir kitų ekspozicijos elementų išdėstymu.
4. Erdvės pjūviai M1:50 su ekspozicinių baldų, eksponatų ir kitų ekspozicijos elementų išdėstymu (2vnt.).
5. Aiškinamasis raštas.
6. Siūlomame sprendime naudojamų medžiagų ir įrangos techninė specifikacija.
7. Siūlomame sprendime naudojamų medžiagų ir įrangos kiekių žiniaraštis.
8. Siūlomame sprendime naudojamų medžiagų ir įrangos orientacinė sąmata.
9. Sprendinių vizualizacija, kita informacija (tekstai, brėžiniai ir k.t.) pagal poreikį, detalizuojantys sprendinius. Sprendiniai parengiami pdf, ar lygiaverčiu suderinamu formatu.

Pasirinktas ir rašytinai suderintas su užsakovu pasiūlytas konkretus sprendinys turės būti detalizuojamas projekte taip, kad be papildomos detalizacijos pagal jį būtų galima atlikti baldų, interjero detalių gamybą bei ekspozicijos įrengimą. Projektas bus jo įgyvendinimui skirtas viešojo pirkimo (apimančio baldų gamybą bei interjero dizaino detalių įgyvendinimą) techninės specifikacijos dalis.

2.4. Projekto įgyvendinimo priežiūros paslaugos. Paslaugų teikėjas privalės stebėti projekto įgyvendinimą, konsultuoti, esant poreikiui, teikti detalizavimą, paaiškinimus, projektą įgyvendinsiančiam subjektui ir perkančiajai organizacijai, tikrinti įgyvendinimo eigą atitiktį projekto sprendiniams – betarpiškai lankantis objekte ne rečiau, nei vieną kartą per savaitę taip pat nuotoliniu būdu – darbo metu elektroninėmis ryšio priemonėmis visą priežiūros laikotarpį.

Paslaugų suteikimo terminai. Projekto parengimo paslaugos turi būti suteiktos ne vėliau, nei per 3 mėn. (*konkretus terminas nurodomas atsižvelgiant į tiekėjo pasiūlyme nurodytą*) nuo pirkimo sutarties sudarymo dienos. Projekto įgyvendinimo priežiūros paslaugos teikiamos pagal perkančiosios organizacijos poreikį jos nurodytu projekto įgyvendinimo laiku (planuojamas maksimalus 7 mėnesių terminas).

3. Reikalavimai kokybės garantijai.

Paslaugų teikėjas įsipareigoja suteikti kokybiškas paslaugas, atitinkančias techninėje specifikacijoje nustatytus reikalavimus. Sprendiniams, turi būti suteikta 12 mėnesių kokybės garantija. Per 12 mėnesių po galutinio paslaugų perdavimo ir priėmimo akto pasirašymo dienos, nustatytus trūkumus ir klaidas Pirkėjui pareikalavus, Paslaugų teikėjas turi ištaisyti savo sąskaita nustatytus paslaugų trūkumus bei atlyginti nuostolius, jei tokie atsirado, kaip tiesioginė netinkamai suteiktų paslaugų pasekmė.

4. Kiti reikalavimai ir sąlygos.

4.1. Pirkimo objektas neturi kelti grėsmės nacionaliniam saugumui. Tiekėjas, teikdamas ir pasirašydamas pirkimo pasiūlymą patvirtina bei įsipareigoja užtikrinti, kad jo asmuo ar pasitelkiami subteikėjai, pačios siūlomos prekės ir paslaugos nekelia ir bet kuriame pirkimo sutarties vykdymo etape nekels grėsmės nacionaliniam saugumui. Paaiškėjus priešingoms aplinkybėms, tiekėjas bet kuriame pirkimo etape dėl to gali būti pašalinamas iš pirkimo procedūrų ar su juo nutraukiama pirkimo sutartis, reikalaujant atlyginti visus perkančiosios organizacijos dėl to patirtus nuostolius. Tiekėjas patvirtindamas, kad teikiama prekė ar paslauga atitinka reikalavimus nacionaliniam saugumui užtikrinti privalo pateikti deklaraciją pagal deklaracijos tipinę formą, patvirtintą Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1S-233 (3 pirkimo sąlygų priedas).

4.2. Žalieji/aplinkosauginiai reikalavimai: šis pirkimas laikomas žaliuoju pirkimu vadovaujantis Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. D1-401 redakcija) „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ 4.4.3 punktu (pirkimu perkamos tik nematerialaus pobūdžio (intelektinės) paslaugos, nesusijusios su materialaus objekto sukūrimu, kurių teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos). Tiekėjas rengdamas projektą privalo atsižvelgti į Žaliųjų pirkimų reglamentavimą.

4.3. Paslaugų rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdant sutartį, įskaitant autorines turtines ir kitas intelektinės nuosavybės teises, yra perkančiosios organizacijos nuosavybė, kurią jis gali naudoti, publikuoti, disponuoti kaip mano esant tinkama ir be jokių apribojimų. Su vykdant sutartį paslaugų teikimu susijusią medžiagą Paslaugų teikėjas negali naudoti, nebent perkančioji organizacija tam duotų rašytinį sutikimą. Nuosavybės teisės į paslaugų teikimo metu sukurtus rezultatus ir autorinės turtinės teisės, nustatytos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje, leidžiančios perkančiajai organizacijai naudoti minėtus autorių teisių objektus visais Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytais būdais, perkančiajai organizacijai pereina nuo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos.

4.4. Pirkimo dokumentuose nurodyti pavadinimai, gamintojai, technologinis procesas, produkto kilmė, konkretus pavadinimas, ženklas (jei tokią prielaidą galima daryti) yra informacinio pobūdžio ir tiekėjas nėra įpareigojamas siūlyti ir/ar naudoti šių gamintojų produkciją, procesą (gali naudoti lygiaverčius bei traktuoti galintis teikti lygiaverčius). Teikdamas pasiūlymą, tiekėjas turi vadovautis šiuo metu galiojančiais normatyvais technologijai, medžiagoms, įrangai, paslaugoms bei darbams, atsižvelgti į pirkimo objekto specifiką. Lygiavertiškumo nurodytiems duomenims įrodymo prievolė tenka tiekėjui.

5. Paslaugų priėmimo tvarka.

Paslaugų teikėjas projektą pateikia elektroninėmis priemonėmis taip, kad perkančioji organizacija be papildomos programinės įrangos jį galėtų peržiūrėti ir naudoti viešojo pirkimo dokumentų rengimui. Projekto pateikimo momentu laikoms jo perdavimo-priėmimo akto pasirašymo momentas.

2025 m. _____ d.
 Paslaugų pirkimo-pardavimo sutarties
 Nr. _____

PASLAUGŲ KAINA

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis, maksimalus kiekis	Vieneto kaina, Eur be PVM	Vieneto kaina, Eur su PVM	Suma, Eur su PVM (4x6)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ekspozicijos projekto parengimo paslaugos pagal pirkimo sąlygų techninę specifikaciją	vnt.	1	29700,00	35937,00	35937,00
2.	Projekto įgyvendinimo priežiūros paslaugos	mėn.	7*	200,00	242,00	1694,00
Visas sutarties PVM, EUR						6531,00
Visa sutarties kaina, EUR su PVM						37631,00

* Perkama pagal poreikį, Pirkėjas neįsipareigoja nupirkti visų nurodytų paslaugų apimčių.

PIRKĖJAS:

Lietuvos aviacijos muziejus
 Veiverių g. 132, Kaunas
 AB Swedbank LT357300010002228971
 Tel.Nr. +37061639093
 Direktorė Inga Puidokienė

PASLAUGŲ TEIKĖJAS:

MB„Baukas“
 A.Juozapavičiaus pr. 31G-10, Kaunas
 AB SEB LT267044060008278192
 Tel. Nr. +37061149927, edita@baukas.lt
 Direktorė Edita Bružikaitė – Bogdanienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Dokumentų valdymo specialistas Ramunė Tomkevičienė, Veiverių g. 132, LT-46337 Lietuvos aviacijos muziejus, Kaunas, Veiverių g. 132, LT-46337, 190756468 MB "Baukas", Kaunas, A. Juozapavičiaus pr. 31G-10, LT-45257, 305073336
Dokumento pavadinimas (antraštė)	PASLAUGŲ PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARTIS
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-31 Nr. V5-27
Adresatas	–
Dokumentą pasirašė	Direktorius Inga Puidokienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-07-31 10:02:09
Registratorius	Dokumentų valdymo specialistas Ramunė Tomkevičienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-07-31 10:30:32
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-07-31 atspausdino Finansų specialistas Viktorija Frezdorfė-Mikelionė

Nuorašas tikras
Lietuvos aviacijos muziejus
2025-07-31